

ΜΑΘΗΜΑ / ΤΑΞΗ:	ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ / Β ΕΠΑΛ
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:	4.10.25

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Μη λογοτεχνικό κείμενο

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Με βάση το κείμενο που σας δόθηκε να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως Σωστές (**Σ**) ή Λανθασμένες (**Λ**), ανάλογα με το περιεχόμενο του κειμένου. Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας με χωρία από το κείμενο.

- i. Σύμφωνα με τον συγγραφέα, οι Έλληνες συνηθίζουν να προβάλλουν περισσότερο τις θετικές πλευρές της γλώσσας τους.
- ii. Ο συγγραφέας διακρίνει τους ξενισμούς σε αναγκαίους και αδικαιολόγητους.
- iii. Η χρήση ξενισμών οδηγεί στη φτώχεια της ίδιας της ελληνικής γλώσσας.
- iv. Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης συμβάλλουν σημαντικά στη διάδοση των ξενισμών.
- v. Η ελληνική γλώσσα έχει επιβιώσει για χιλιάδες χρόνια και έχει επηρεάσει και άλλες γλώσσες.

(Μονάδες 15)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

- i. **Λ:** Ορισμένοι Έλληνες έχουν την τάση να βλέπουν κυρίως τα αρνητικά στοιχεία ενός θέματος και ελάχιστα τα θετικά του.
- ii. **Σ:** Υπάρχουν ξενισμοί αναγκαίοι και ξενισμοί αδικαιολόγητοι
- iii. **Λ:** Ωστόσο, με την υιοθέτηση των ξενισμών δεν φτωχαίνει, βέβαια, η γλώσσα μας, φτωχαίνει μόνο το λεξιλόγιο του ατόμου που τους χρησιμοποιεί.
- iv. **Σ:** Στην προσπάθεια ορθής χρήσης της γλώσσας μας και στην αποβολή των περιττών ξενισμών πρέπει να βοηθήσουν πρώτα οι ειδικοί και μετά οι χρήστες της. Ιδιαίτερα αποφασιστικό ρόλο παίζουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.
- v. **Σ:** Η Ελληνική είναι μία ανεξάντλητη γλώσσα, που όχι απλώς έχει επιβιώσει επί τρεις χιλιάδες χρόνια, παρ' όλες τις περιπέτειες του έθνους μας, αλλά ζει και μέσα από τις άλλες γλώσσες, εφόσον ασκεί επίδραση σε αυτές.

A2. Στην 3^η παράγραφο του κειμένου («*Βέβαια, όλοι οι ξενισμοί ... κάμπινγκ αντί κατασκήνωση κ.λπ.*») να εντοπίσετε α) τη δομή της παραγράφου (μονάδες 3) και β) έναν (1) τρόπο ανάπτυξης (μονάδες 3). Ποια πιστεύετε ότι είναι η πρόθεση του συντάκτη με τη χρήση του συγκεκριμένου τρόπου ανάπτυξης (μονάδες 4);

(Μονάδες 10)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

α) Η δομή της 3^{ης} παραγράφου είναι η εξής:

Θεματική πρόταση: «*Βέβαια, όλοι οι ξενισμοί δεν είναι απορριπτέοι.*»

Σχόλια – λεπτομέρειες: «*Αναγκάιοι είναι αυτοί που .... κάμπινγκ αντί κατασκήνωση κ.λπ.*»

Πρόταση κατακλείδα: Δεν υπάρχει.

β) Η παράγραφος αναπτύσσεται με παραδείγματα. Ο συντάκτης επιδιώκει να υποστηρίξει τη θέση του ότι οι ξενισμοί που παρατηρούνται στην ελληνική γλώσσα διακρίνονται σε αναγκάιους και αδικαιολόγητους επιλέγοντας ως τρόπο ανάπτυξης τα παραδείγματα. Τα παραδείγματα εντοπίζονται στις λεπτομέρειες της παραγράφου (π.χ. *τζέντλεμαν, χαρακίρι, αγάς, καμικάζι κ.λπ. – π.χ. πλαζ αντί παραλία – π.χ. φέρυ- μποτ αντί οχηματαγωγό, κάμπινγκ αντί κατασκήνωση κ.λπ.*). Με αυτόν τον τρόπο γίνεται εύληπτη και κατανοητή η θέση του και ο λόγος του πειστικός. Η παράθεση παραδειγμάτων επιβεβαιώνει τον αρχικό ισχυρισμό του, κινητοποιεί το ενδιαφέρον και διεγείρει την προσοχή των αναγνωστών.

(Στην παράγραφο εντοπίζονται επίσης οι μέθοδοι ανάπτυξης του ορισμού και της διαίρεσης (αναγκάιοι – αδικαιολόγητοι ξενισμοί).)

A3. Στο ιστολόγιο του σχολείου σου πρόκειται να υπάρξει ένα αφιέρωμα με θέμα τη γλώσσα των νέων. Εσύ αποφασίζεις να συμμετάσχεις, γράφοντας ένα άρθρο, στο οποίο θα εξηγείς γιατί οι νέοι χρησιμοποιούν συχνά ξένες λέξεις και αν πρέπει ή όχι να προσπαθήσουν να τις περιορίσουν. (200-250 λέξεις).

(Μονάδες 25)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Τίτλος:

Ξένες λέξεις στην καθημερινότητα των νέων: μόδα ή ανάγκη; /

Μιλώντας ελληνικά με ... ξένες λέξεις!

Πρόλογος:

Η πρόσφατη πρωτοβουλία του σχολείου μας να φτιάξουμε ένα αφιέρωμα στο ιστολόγιό μας για τη γλώσσα των νέων αποτέλεσε για μένα αφορμή να παρατηρήσω τις καθημερινές συζητήσεις με τους φίλους μου. Κατά την παρατήρηση αυτή, έγινε φανερό ότι οι ξένες λέξεις έχουν αποκτήσει σημαντική θέση στην ομιλία μας, γεγονός που συχνά προβληματίζει – κυρίως τους μεγαλύτερους σε ηλικία – και σίγουρα αξίζει ανάλυση για τους λόγους που συμβαίνει αυτό.

Α' ζητούμενο

- η έντονη επιρροή της τεχνολογίας, του διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, όπου κυριαρχεί η αγγλική γλώσσα.
- τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, η μουσική και ο κινηματογράφος προωθούν συνεχώς ξενικούς όρους, οι οποίοι αφομοιώνονται εύκολα από τους νέους.
- η χρήση ξένων λέξεων συχνά λειτουργεί ως μέσο διαφοροποίησης και ταυτότητας, αφού οι νέοι θέλουν να ξεχωρίζουν από τις προηγούμενες γενιές.
- συχνά οι αντίστοιχες ελληνικές λέξεις φαίνονται παρωχημένες ή δύσχρηστες, ενώ η χρήση ξένων λέξεων προσδίδει έναν πιο «μοντέρνο» χαρακτήρα

Β' ζητούμενο

- δεν χρειάζεται να απορρίπτουμε όλους τους ξενισμούς. Υπάρχουν περιπτώσεις όπου είναι αναγκαίοι, γιατί αποδίδουν έννοιες που δεν υπάρχουν στα ελληνικά
- σε έναν κόσμο που συνδέεται όλο και περισσότερο με την τεχνολογία είναι συχνά αναγκαία η χρήση ξένων λέξεων για την κατανόηση και την επικοινωνία
- αυτό που πρέπει να αποφεύγεται είναι η αλόγιστη χρήση τους, ειδικά όταν υπάρχουν αντίστοιχες ελληνικές λέξεις. Με αυτόν τον τρόπο θα προστατεύσουμε τον πλούτο και τη μοναδικότητα της γλώσσας μας, χωρίς να αποκοπούμε από τον διεθνή κόσμο.

- η χρήση ξένων λέξεων συχνά γίνεται για λόγους «μόδας» και η γλώσσα χάνει την αυθεντικότητά της. Περιορίζοντας τη χρήση τους περιορίζεται και ο τυφλός μιμητισμός.

Επίλογος

Συμπερασματικά, η χρήση ξένων λέξεων είναι αναπόφευκτη σε μια εποχή παγκοσμιοποίησης και δεν είναι απαραίτητα αρνητική, αλλά η συνειδητή και με μέτρο επιλογή τους βοηθά να διατηρηθεί η ελληνική γλώσσα ζωντανή και δημιουργική. Άλλωστε, η ελληνική γλώσσα είναι πολύτιμη και αξίζει να προστατευτεί ακόμα και στην καθημερινή ομιλία των νέων.

B. Λογοτεχνικό κείμενο

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

B1. Με βάση το νόημα του ποιήματος, αιτιολογείστε τον τίτλο του «Ο αγρός των λέξεων».
(Μονάδες 10)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Ο τίτλος του ποιήματος « Ο αγρός των λέξεων », μας παραπέμπει και μας ταξιδεύει σε έναν "αγρό", όπου καλλιεργούνται πλήθος λέξεων, προκειμένου να δημιουργηθεί κάτι καινούργιο. Μια καινούρια ίσως ζωή που προκύπτει από τη γονιμοποίηση. Είναι ένας "αγρός", η σχέση του ποιητή με τις λέξεις. Όπως η σχέση ενός αγρότη με το χωράφι του. Η ενασχόλησή του, που δίνει νόημα στη ζωή του.

B2. Ποιες «φωνές» κατά τη γνώμη σας ακούγονται στο συγκεκριμένο ποίημα και τι προσδίδει ο ρόλος τους;
(Μονάδες 15)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Μιλώντας για «φωνές» στην ποίηση, εννοούμε φυσικά τα διαφορετικά πρόσωπα που μιλούν. Στο συγκεκριμένο ποίημα, ο ποιητής δεν υποδύεται κάποιο ρόλο, ούτε ενσωματώνει πρόσωπα που συνομιλούν. Καταγράφει με διαφορετικά εκφραστικά μέσα, μια προσωπική κατάσταση και εξομολογείται, θα μπορούσαμε να πούμε, την ιδιαίτερη σχέση του με τις λέξεις και τον ποιητικό λόγο.

B3. Να επιλέξεις ένα από τα δύο ακόλουθα θέματα. Να καταγράψεις την απάντησή σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

1. Πώς αντιλαμβάνεται το ποιητικό υποκείμενο τη σχέση του λογοτέχνη με τη γλώσσα και πώς ερμηνεύεις εσύ τη δουλειά του, λαμβάνοντας υπόψη τον τελευταίο στίχο του ποιήματος; Να τεκμηριώσεις την απάντησή σου με στοιχεία από το κείμενο.

ή

2. Να μετατρέψεις το ποίημα σε πεζό διάλογο, στον οποίο δύο λογοτέχνες ανταλλάσσουν απόψεις για τη γλώσσα και τη σημασία της στην ποίηση ή στη λογοτεχνία.

(Μονάδες 25)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

1. Η λειτουργία του ποιητικού υποκειμένου στο παραπάνω ποίημα συνδέει την προσωπική εμπειρία του ποιητή με την καθολικότητα των συναισθημάτων του. Αντιλαμβάνεται τη σχέση του με τις λέξεις και τον ποιητικό λόγο, ως μια σχέση διαχρονική, καθώς οι λέξεις δεν έχουν αγγίξει μόνο τον ίδιο, αλλά και τους πιο μακρινούς προγόνους. Όμηρος, Αισχύλος, Ευαγγέλια, απέδωσαν με τις λέξεις και με τον ποιητικό τους λόγο, όχι μόνο την ομορφιά της τέχνης, αλλά και της ίδιας της ζωής. Λαμβάνοντας υπόψιν τον τελευταίο στίχο, η δουλειά του δεν είναι εύκολη. Πως άλλωστε θα μπορούσε να είναι, όταν προσπαθείς να εκφράσεις βάθος συναισθημάτων με μερικές λέξεις; Πως μπορεί κάποιος να σε κατανοήσει, όσο "χρυσές" κι αν είναι αυτές...

Είπε και έγραψε «Αγαπώ», αλλά πόσες διαφορετικές ερμηνείες μπορεί να κρύβει μια λέξη, ανάλογα πάντα με τον δέκτη της; Ναι, είναι δύσκολη η "δουλειά" του λογοτέχνη και προσωπικά θα ερμήνευα τη δουλειά του ως μια ελπιδοφόρα προσπάθεια να αποδώσει την τέχνη του λόγου με τον καλύτερο τρόπο. Άλλωστε και ο ορισμός της λέξης « λογοτεχνία», είναι αυτός ακριβώς.

2. – **Λογοτέχνης 1:** Τον τελευταίο καιρό νιώθω να με εγκαταλείπει η έμπνευση, καθώς ακούω και βλέπω κυρίως τα νέα παιδιά να μη δείχνουν το πρέπον ενδιαφέρον για την μάθηση της ίδιας της γλώσσας τους.

– **Λογοτέχνης 2:** Θα συμφωνήσω, προσθέτοντας πως δυστυχώς τα τεχνολογικά μέσα έχουν εισχωρήσει πολύ στις διαπροσωπικές τους σχέσεις, αλλά και στον χώρο της εκπαίδευσης.

– **Λογοτέχνης 1:** Νομίζω πως πρέπει στα σχολεία να εντάξουν μάθημα, εξηγώντας την τεράστια σημασία της γλώσσας μας, όχι μόνο στην ποίηση και τη λογοτεχνία, αλλά στο ίδιο το μέλλον τους. Και φυσικά να μην τους μαθαίνουν ορισμούς, ονόματα και πληροφορίες σημαντικές μεν, αλλά βαρετές για εκείνους.

– **Λογοτέχνης 2:** Πόσο δίκιο έχεις! Τα νέα παιδιά είναι το μέλλον μας. Αν δεν επενδύσουμε σε αυτά τα παιδιά, η γλώσσα μας θα χαθεί και μαζί με αυτήν και η τέχνη της, που τόσο όμορφα προσπαθούμε να αποδώσουμε μέσα από την ποίηση και τη λογοτεχνία.

– **Λογοτέχνης 1:** Δε σου κρύβω πως νοσταλγώ τα όμορφα Καλοκαίρια που περνούσαμε οργανώνοντας βραδιές ποίησης - όχι πολλά χρόνια πριν - και συνδυάζαμε τη διασκέδαση με τους προβληματισμούς μας. Υπήρχαν στιγμές που κλαίγαμε και γελούσαμε μαζί.

– **Λογοτέχνης 2:** Ρομαντισμός φίλε μου. Δε λέω, χρήσιμη η τεχνολογία. Απαραίτητη. Αλλά δεν υπάρχει πιο όμορφο πράγμα να διαβάζεις ένα ποίημα ή ένα λογοτεχνικό κείμενο και να νιώθεις πως γράφτηκε για εσένα.

– **Λογοτέχνης 1:** Ναι. Δεν υπάρχει πιο όμορφο πράγμα να «πεις», ή να «γράψεις» σε κάποιον...

– **Λογοτέχνης 2:** ... «Σ' αγαπώ»; Ναι. Δεν υπάρχει.

– **Λογοτέχνης 1:** Πρέπει να φύγω αγαπητέ. Θα τα ξαναπούμε σύντομα. Σε ευχαριστώ για την όμορφη συντροφιά.

– **Λογοτέχνης 2:** Κι εγώ. Ώρα σου καλή.